

8. Opracowanie wieloletniego planu inwestycyjnego

Zastosowanie

Gmina, powiat

Przesłanki i cel stosowania

Ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. Nr 157 poz. 1240) zobowiązuje jednostkę samorządu terytorialnego do przygotowania wieloletniej prognozy finansowej wraz z załącznikiem w postaci wydatków na przedsięwzięcia wieloletnie. Wieloletni Plan Inwestycyjny stanowi zasadniczą część załącznika przedsięwzięć wieloletnich. WPI powinno również stanowić punkt wyjścia dla opracowania jednorocznego budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Narzędzie pn. „Opracowanie wieloletniego planu inwestycyjnego” ma służyć wzmocnieniu procesów zarządczych jednostki samorządu terytorialnego. Wdrożenie narzędzia związane jest z wypracowaniem i wdrożeniem procedury planowania inwestycyjnego, rozpoczynającej się etapem identyfikacji nowych i kontynuowanych zamierzeń inwestycyjnych, a kończącym się uchwaleniem WPI – Wieloletniego Planu Inwestycyjnego na zakładaną perspektywę czasową. Wdrożenie ma w szczególności umożliwić porównywalność zgłaszanych wniosków inwestycyjnych a poprzez wypracowany system kryteriów wyboru – pozwolić na przygotowanie listy zadań do realizacji, spełniających w jak największym stopniu priorytety inwestycyjne samorządu.

Celem nadrzędnym jednostki samorządu terytorialnego, wykorzystującej powyższe narzędzie, jest wzmocnienie kluczowych procesów zarządzania, w szczególności planowania inwestycyjnego oraz planowania budżetu.

Korzyści i koszty

Najważniejsze korzyści płynące z wieloletniego planowania inwestycyjnego to:

1. Sformalizowanie i uporządkowanie procedury planowania inwestycyjnego.
2. Zobjektywizowanie zasad doboru zadań do WPI.
3. Przygotowanie pełnej bazy danych potrzeb inwestycyjnych.
4. Wzmocnienie jakości danych dotyczących planowanych inwestycji.
5. Wsparcie przygotowania budżetu jednostki samorządu terytorialnego.
6. Możliwość uwzględnienia szerokiej partycypacji społecznej w ramach procedury WPI.

Sformalizowanie i uporządkowanie procedury planowania inwestycyjnego związane jest z określeniem zakresu procedury, wskazaniem osób (instytucji) odpowiedzialnych za poszczególne elementy oraz bazuje na ścisłym harmonogramie działań w cykliczności rocznej. Harmonogram musi być dostosowany do procedury przygotowania projektu budżetu na kolejny rok.

Przygotowanie listy zadań inwestycyjnych do realizacji w ramach WPI wiąże się z przygotowaniem rankingu projektów, których kolejność (istotność) wynika z przyjętych kryteriów i sposobu oceny. Kryteria te są ustalane indywidualnie dla każdej jednostki samorządu terytorialnego i mogą zależeć m.in. od: dostępności finansowania zewnętrznego, stopnia zbieżności ze strategią rozwoju lokalnego i programami branżowymi, stopniem przygotowania projektu, stopniem oddziaływania na przyszłe budżety samorządu. Przykładowe kryteria oceny zaprezentowano w załączniku.

W zależności od przyjętej procedury, możliwe jest zastosowanie szerokiej partycypacji społecznej w procesie pozyskiwania wniosków inwestycyjnych (pomysłów na inwestycje). Podejście takie skutkuje powstaniem i sukcesywną aktualizacją listy potrzeb inwestycyjnych w skali jednostki samorządu.

Skuteczne planowanie inwestycyjne skutkuje wdrażaniem przedsięwzięć najważniejszych z punktu widzenia mieszkańców i strategii rozwoju. Z kolei efekty dobrego planowania przekładają się pośrednio lub bezpośrednio na jakość świadczonych dla mieszkańców usług.

Nakłady związane z wdrożeniem dotyczą przede wszystkim czasu pracy urzędników. Czas ten zależy jest od liczby osób przewidzianych do współpracy z konsultantem i wybranego obszaru działalności celem pilotowego wdrożenia (w szacunkowej kalkulacji uwzględniono 4 osoby). Oczekuje się zaangażowania pracowników urzędu przede wszystkim w zakresie uczestniczenia w spotkaniach warsztatowych (przewidywane są 2 spotkania) oraz w procesie pozyskiwania i definiowania jak również oceny wniosków inwestycyjnych. Szacuje się, że nakład pracy niezbędny do poniesienia przez przedstawicieli administracji samorządowej to około 31 osobodni, w tym większość (20 osobodni) przeznaczona będzie na przygotowanie wniosków inwestycyjnych. Rzeczywiste zaangażowanie zależeć będzie w największym stopniu od liczby analizowanych wniosków inwestycyjnych.

Dodatkowe nakłady mogą dotyczyć m. in. dystrybucji materiałów warsztatowych.

Proponowana metoda nie uwzględnia realizacji pełnej procedury WPI. Tym niemniej, administracja samorządowa uzyskuje dzięki niej narzędzie i wiedzę, jak pełną procedurę zrealizować. Rezultatem warsztatów jest roboczy dokument Wieloletni Plan Inwestycyjny, bazujący na prawdziwych lub hipotetycznych wnioskach inwestycyjnych. Wybór materiału źródłowego zależy będzie od dostępności danych o zamierzeniach inwestycyjnych.

Wdrożenie Projektu wiązać się będzie ze standaryzacją usług publicznych, co w zamierzeniu ma docelowo oszczędzić czas i uprościć dotychczasowe praktyki.

Potencjalnym zagrożeniem na etapie wdrażania może być dodatkowa, w stosunku do obecnej, pracochłonność związana np. z przygotowaniem listy wniosków inwestycyjnych.

Ze względu na ramy czasowe wdrożenia, może nie być możliwe zebranie wszystkich wniosków inwestycyjnych, które administracja samorządowa chciałaby uwzględnić w WPI. W takim przypadku, rezultatem wdrożenia będzie roboczy Wieloletni Plan Inwestycyjny, którego celem będzie nabycie umiejętności przeprowadzenia pełnej procedury.

Modelowe narzędzie WPI jest w dużej mierze zintegrowane z Wieloletnim Planowaniem Finansowym, którego jednym z celów jest wskazanie zdolności inwestycyjnej jednostki samorządu terytorialnego w średnim i długim terminie, w szczególności w horyzoncie planowania WPI. Jakość prognoz finansowych realizowanych w badanych samorządach wpływać będzie na wyniki uzyskiwane w ramach WPI.

Procedura i harmonogram wdrożenia

Szczegółowe elementy procedury	Rezultat	Miesiące					Szacunkowy nakład pracy w osobodniach	
		1	2	3	4	5	JST	Ekspert
1 Prace przygotowawcze: Ustalenie zasad i zakresu współpracy między administracją samorządową a ekspertem. Przekazanie ekspertowi danych finansowych i sprawozdawczych. Rozpoznanie stosowanych metod planistycznych w zakresie: - procedury budżetowej, - stosowanych obecnie metod planowania inwestycyjnego.	1. Krótkie podsumowanie stosowanych zasad 2. Zweryfikowany plan wdrożenia dla danej JST	X					1	1
2 Przekazanie uczestnikom informacji na temat metodologii i uwarunkowań przygotowania wieloletnich planów inwestycyjnych, w tym na podstawie przykładów modelowych, wdrożonych w innych JST. Dyskusja i ustalenia na temat dostosowania modelowej procedury przygotowania WPI do warunków lokalnych (osoby odpowiedzialne, uprawnieni wnioskodawcy, harmonogram, forma WPI). Ustalenie kryteriów oceny zadań inwestycyjnych.	1. Lista obecności na warsztatach 2. Prezentacja Power Point 3. Kryteria oceny zadań inwestycyjnych. 4. Notatka z ustaleniami nt wdrożenia narzędzia.		X				4	1
3 Przygotowanie na podstawie wcześniejszych ustaleń formatek wniosku inwestycyjnego, formularza oceny zadań, zagregowanej listy zadań WPI i ewentualnie listy rezerwowej.	1. Wniosek inwestycyjny 2. Formularz oceny zadań 3. Lista WPI		X				0	1
4 Przygotowanie i weryfikacja projektów uchwał związanych z WPI.	1. Raport z weryfikacji			X			1	0,5
5 Przygotowanie i weryfikacja wniosków inwestycyjnych.	1. Baza wniosków inwestycyjnych			X	X		20	1
6 Warsztaty związane z oceną wniosków inwestycyjnych i przygotowaniem ostatecznej listy zadań w ramach WPI.	1. Wyniki oceny 2. Lista zadań Wieloletniego Planu Inwestycyjnego				X		4	1
7 Edycja projektu WPI.	1. Pilotażowa wersja WPI					X	1	0,5
Razem							31	6